

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 417/2015-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ludmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Markom Parom, Advokátska kancelária, Šancová 48, Bratislava, pre namietané porušenie práva na urýchlené rozhodovanie o väzbe podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 89/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKOVANÉ] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 417/2015-14 z 25. júna 2015 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie práva na urýchlené rozhodovanie o väzbe podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 89/2013.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd prerokoval túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ v podaní právneho zástupcu zo 14. augusta 2015 a tiež špecializovaný trestný súd vo vyjadrení z 24. júla 2015 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti (v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin a zločin podľa § 296, § 294 ods. 1, 2 a 5 písm. a) a b) a § 295 ods. 1, 4 a 5 písm. a) Trestného zákona, ako aj pre trestný čin podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. b) a h) Trestného zákona z roku 1961. V tejto trestnej veci bol sťažovateľ s účinnosťou od 21. októbra 2013 vzatý do väzby.

Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 89/2013 zo 7. mája 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 18/2014 z 15. mája 2014 bola základná lehota väzby sťažovateľa predĺžená do 21. mája 2015.

Dňa 20. januára 2015 sťažovateľ podal Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky žiadosť o prepustenie z väzby. Prokurátor túto žiadosť predložil špecializovanému trestnému súdu 2. februára 2015.

Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 89/2013 z 11. februára 2015 bola žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 7/2015 zo 16. marca 2015 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu.

V súvislosti s namietaným porušením práva na urýchlené rozhodovanie o väzbe podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru sťažovateľ poukazuje na to, že od predloženia žiadosti o prepustenie z väzby špecializovanému trestnému súdu (2. februára 2015) do predloženia veci najvyššiemu súdu (11. marca 2015) uplynul mesiac a 1 týždeň, čo je v rozpore so zárukami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľ žiada vydať nález v tomto znení:

„Uznesením Sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp/89/2013 zo dňa 11.02.2015 spolu s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tost/7/2015 zo dňa 16.03.2015, ktorými bolo právoplatne rozhodnuté (i) podľa § 79 ods. 3 Tr. por. o zamietnutí mojej žiadosti o prepustenie, (ii) podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. o nenahradení väzby zárukou dôveryhodnej osoby za ďalšie správanie obvineného, (iii) podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným, (iv) podľa § 81 ods. 1 Tr. por. o neprijatí ponuky peňažnej záruky za nahradenie väzby Tr. por. bol porušený princíp prezumpcie neviny garantovaný čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo sťažovateľa [REDACTED] na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom garantovaným čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesením Sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp/89/2013 zo dňa 11.02.2015 spolu s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tost/7/2015 zo dňa 16.03.2015, ktorými bolo rozhodnuté (i) podľa § 79 ods. 3 Tr. por. o zamietnutí mojej žiadosti o prepustenie, (ii) podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. o nenahradení väzby zárukou dôveryhodnej osoby za ďalšie správanie obvineného, (iii) podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným (iv) podľa § 81 ods. 1 Tr. por. o neprijatí ponuky peňažnej záruky za nahradenie väzby Tr. por. bolo porušené základné právo sťažovateľa [REDACTED] na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 56 ods. 2, 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tost/7/2015 zo dňa 16.03.2015 a vec vracia na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov sa sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] pre porušenie jeho základných práv a slobôd podľa čl. 5 ods. 4; čl. 6 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- Euro.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov sa priznáva sťažovateľovi náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 254,88 Euro (2 úkony právnej služby á 120,23 Euro spolu s režijným paušálom vo výške 7,21 Euro podľa § 11 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z.), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný uhradiť právnemu zástupcovi sťažovateľa do 15 dní odo právoplatnosti Nálezu. “

Z vyjadrenia podpredsedníčky špecializovaného trestného súdu sp. zn. Spr 1011/2015 z 24. júla 2015 vyplýva, že odkazuje na písomné vyjadrenie zákonného sudcu, ktoré pripája. Z vyjadrenia zákonného sudcu z 22. júla 2015 vyplýva, že 2. februára 2015 bolo špecializovanému trestnému súdu doručené podanie prokurátora z 30. januára 2015, ktorým predložil žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na rozhodnutie. Toho istého dňa, teda 2. februára 2015, bol určený termín výsluchu sťažovateľa na 11. február 2015. Takýto termín bol určený preto, lebo v dňoch 3. až 5. februára 2015 bol už skôr určený termín hlavného pojednávania v inej - väzobnej trestnej veci, v ktorej bol zákonný sudca členom senátu, a na 9. február 2015 bol už skôr určený termín v inej veci o obnovu konania. Dňa 11. februára 2015 bolo o žiadosti sťažovateľa rozhodnuté uznesením, ktoré bolo v zákonnej lehote 10 pracovných dní vyhotovené a expedované 25. februára 2015. Ako posledné boli vrátené špecializovanému trestnému súdu doručky, ktoré potvrdzovali prevzatie predmetného uznesenia od sťažovateľa (9. marca 2015) a od Ústavu na výkon

väzby Leopoldov (9. marca 2015). V ten istý deň - 9. marca 2015 - bola vyhotovená predkladacia správa a 10. marca 2015 bol spis predložený najvyššiemu súdu, ktorý o sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu rozhodol 16. marca 2015. S poukazom na uvedené skutočnosti, ako aj na rozsah spisového materiálu (počet strán spisu bol viac ako 6 000) treba sťažnosť považovať za úplne neopodstatnenú, lebo o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby bolo rozhodnuté v súlade s podmienkami uvedenými v Trestnom poriadku (§ 2 ods. 6 a ďalšie), ako aj v súlade s viacerými rozhodnutiami ústavného súdu.

Z repliky právneho zástupcu sťažovateľa zo 14. augusta 2015 doručenej ústavnému súdu faxom toho istého dňa vyplýva, že sťažovateľ po oboznámení s obsahom vyjadrenia špecializovaného trestného súdu sa v plnom rozsahu pridrižiava právnej argumentácie uvedenej v sťažnosti.

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 7/2015 zo 16. marca 2015 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 89/2013 z 11. februára 2015, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Zo spisu je nepochybné, že prokurátor predložil žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby (potom, ako jej sám nevyhovet) 2. februára 2015. Následne sudca v ten istý deň určil termín výsluchu sťažovateľa na 11. február 2015. Uznesenie bolo vyhotovené 25. februára 2015, teda v zákonnej lehote desiatich pracovných dní, a doručené bolo sťažovateľovi 2. marca 2015, resp. jeho obhajcovi 3. marca 2015. Spis bol predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnosti podanej sťažovateľom 10. marca 2015. So zreteľom na povahu a charakter posudzovanej veci, t. j. jej skutkovú a právnu náročnosť, ako aj na počet strán spisu (6 097), s ktorým sa sudca pred rozhodnutím o žiadosti sťažovateľa musel oboznámiť, možno konštatovať, že sudca postupoval v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Trestného poriadku a o žiadosti so zreteľom na všetky okolnosti prípadu rozhodol prednostne a urýchlene.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa názoru sťažovateľa, keďže od predloženia žiadosti o prepustenie z väzby špecializovanému trestnému súdu (2. februára 2015) do predloženia veci najvyššiemu súdu (11. marca 2015) uplynul 1 mesiac a 1 týždeň, došlo k porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Špecializovaný trestný súd je toho názoru, že vzhľadom na ním uvedené skutočnosti, resp. časové údaje, ako aj na rozsah spisového materiálu bola rýchlosť rozhodovania špecializovaného trestného súdu v súlade so zákonnými a ústavnými požiadavkami.

Ústavný súd považuje za potrebné zhrnúť doterajšie zásadné stanoviská týkajúce sa spornej právnej problematiky.

„O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („bref délai, „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti o končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, príp. doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru“ (Bezicheri c. Taliansko, Sanchez-Reisse c. Švajčiarsko, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014).“

Zo skutkového hľadiska možno na základe zhodných, resp. vzájomne nenamietaných tvrdení sťažovateľa a špecializovaného trestného súdu konštatovať, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola špecializovanému trestnému súdu doručená 2. februára 2015. Toho istého dňa bol určený termín výsluchu sťažovateľa na 11. február 2015, kedy bolo o jeho žiadosti aj rozhodnuté. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo expedované 25. februára 2015. Sťažovateľovi a jeho obhajcovi bolo uznesenie špecializovaného trestného súdu doručené 2., resp. 3. marca 2015, pričom posledné doručenie preukazujúce doručenie uznesenia boli špecializovanému trestnému súdu vrátené 9. marca 2015. Toho istého dňa bola vyhotovená predkladacia správa a 10. marca 2015 bol spis predložený najvyššiemu súdu, ktorý o sťažnosti podanej sťažovateľom rozhodol 16. marca 2015. Od predloženia žiadosti špecializovanému trestnému súdu do predloženia spisu najvyššiemu súdu teda uplynulo 36 dní.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu možno rýchlosť konania špecializovaného trestného súdu o žiadosti sťažovateľa považovať za akceptovateľnú z pohľadu označeného čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ namieta.

Špecializovaný trestný súd reagoval na doručenie žiadosti promptne a okamžite určil termín výsluchu sťažovateľa, pričom zákonný sudca určil tento termín v najkratšom možnom čase pri zohľadnení termínov iných úkonov, ktoré boli určené už skôr.

Pokiaľ ide o čas potrebný na písomné vyhotovenie uznesenia a jeho expedovanie (od 11. februára 2015 do 25. februára 2015), naozaj treba zohľadniť rozsah spisu, ktorý mal 6 097 strán. To zároveň ospravedlňuje aj plné vyčerpanie zákonnej lehoty 10 pracovných dní.

Špecializovanému trestnému súdu nemožno nič vytknúť ani pokiaľ ide o predloženie spisu najvyššiemu súdu, pretože sa tak stalo vzápätí potom, ako boli vrátené doručky preukazujúce doručenie uznesenia špecializovaného trestného súdu.

Na základe uvedených konkrétnych okolností nebolo možné sťažnosti vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2015